

AHZÂB SURESİ 50. ÂYETİN YORUMU (2)

(...düenden devam)

Allah'ın bu konuda onlara farz kıldığı şey, Nisâ Sûresinin 3-4'ncü âyetlerinde açıklanmıştır. Orada mü'minlere, hoşlarına giden bir, iki, üç ve dört kadınla evlenebilecekleri, bunlar arasında adâlet yapamayacaklarından korktukları takdirde bir tane almaları ve bir de câriyeleriyle yetinmelerinin uygun olacağı bildirilmiş ve evlendikleri kadınlara mehirlerini vermeleri, şayet kadınlar mehri bağışlarsa o zaman mehir vermeyebilecekleri buyurulmuş idi. Başka âyetlerde de evlenilen kadınlara mehir verilmesi farz kılınmıştır. İşte mü'minler, Allah'ın kendilerine evlenme hakkında farz kıldığı bu mehir şartına uymak zorundadırlar. Mehirsiz kadın erkeğe helâl olmaz. Peygamber (s.a.v.), mehirsiz olarak kendisini Peygamber'e hibe eden kadınla mehirsiz evlenebilir. Bu, yalnız ona mahsustur. Böyle yapılması da Peygamber'in bir güçlük çekmemesi içindir.

“Diğer mü'minlere değil, sadece sana mahsus olmak üzere” cümlesi, eğer yalnız "Kadın, kendisini Peygambere hibe etmek isterse

cümlesini açıklıyorsa mânâ: Kendilerini bağışlayan mü'min kadınlarla evlenmede sana bir güçlük olmasın demektir. Eğer bu cümle, âyetin tümü için bir açıklama ise: Allah bu sayılanları sana helâl kıldı ki sen sıkıntı çekmeyesin, evlendiğin bazı kadınların sana günâh olduğunu düşünmeyesin. Öteki mü'minlere dörtten fazla kadın almak yasaklanmış idi. Sana da öyle bir sınırlama getirildiğini düşünmeyesin. Allah bağışlayandır, acıyandır, Elçisine sıkıntı çekertmez. Birinci ihtimal yani

Diğer mü'minlere değil, sadece sana mahsus olmak üzere

cümlesinin, hemen kendinden önceki

Bir de kendisini (mehirsiz olarak) peygambere hibe eden ve peygamberin de kendisini almak dilediği inanmış kadını (sana helâl kıldık).

cümlesine mahsus bir açıklama olması daha kuvvetlidir.

Muhakkak ki toplumda Peygamberle karşılıksız evlenmek isteyen, kendisini ona fedâyâ hazır çok kadın vardı. Genelde her toplumda liderin karısı olmayı düşleyenler vardır. Bu, sosyal yapının şartlarından kaynaklanır.

Nikâhta mehr gerekir. Fakat kadın isterse mehrinden vazgeçer. Mehr istememesi, kendisini karşılıksız bağışlaması demektir. Peygamber'in mehr vere-rek evlendiği ve evlenebileceği kadınlar sayıldıktan sonra kendisini hibe eden kadınların da ona helâl olduğu bildirilmiştir. Peygamber için böyle bir kadınla birleşmekte nikâh şart değildir. Çünkü nikâh şart olsa da bu, herkes için geçerli olur. *"Bir mehr kestiğiniz takdirde, henüz dokunmadan onları boşamış-sanız, kesti-ğinizin yarısını verin. Ancak kadınlar vazgeçerler, yâhut nikâh bağı elinde bulunan kimse vazgeçerse başka"* (Bakara Sûresi: 237.) âyetinin gösterdiği üzere bir kadın mehrini kocasına bağışlayabilir. Akit esnasında mehr kesilmemişse mehr-i misl gerekir. Ancak Hz. Peygamber'e mahsus olmak üzere mehrsiz, velîsiz, akitsiz olarak kendisini bağışlayan kadınla evlenmek helâl kılınmıştır.
